
Krosno, st. 1, gm. loco, woj. podkarpackie, AZP 110-74/51

Informator Archeologiczny : badania 33, 179-180

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Kraków-Kurdwanów, st. 12, gm. Kraków-Podgórze, woj. małopolskie, AZP 104-56/9 – patrz: śród-kowa, młodsza i późna epoka brązu

KROSNO, st. 1, gm. *loco*, woj. podkarpackie, AZP 110-74/51

- ślady osadnictwa z epoki brązu
- zabudowa miejska z okresu wczesnego średniowiecza
- zabudowa miejska z okresu późnego średniowiecza i nowożytności

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 31 maja do 12 listopada przez mgr Annę Muzyczuk (autorka sprawozdania, Muzeum Okręgowe w Krośnie). Finansowane przez Gminę Krosno i urząd Podkarpackiego WKZ. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 951,25 m².

We wschodniej części rynku założono osiem wykopów archeologicznych. Eksplorację prowadzono metodą zdejmowania warstw mechanicznych, a tam gdzie to było możliwe nawarstwienia eksplorowano plastycznie. Stratygrafia pionowa przedstawiała się następująco:

pod brukiem z otoczków zalegała podsypka piaszczysto-żwirowa, pod nią gruba warstwa gliny, miejscami przesycona gruzem ceglany. W większości wykopów natrafiono na grubą warstwę rumoszu ceglano-kamiennego. Niżej wystąpiły warstwy średniowieczne, gliniasto-ilaste, z dużą ilością szczątków organicznych (głównie drewna). Pod nimi uchwycono ślady jam wczesnośredniowiecznych oraz prahistorycznych. W wielu miejscach pierwotne poziomy użytkowe zostały zniwelowane w początkowej fazie istnienia miasta.

W wykopie I odsłonięto częściowo fundamenty budowli – najprawdopodobniej ratusza miejskiego, którego wznoszenie rozpoczęto w XV w., a rozebrano go w 1. połowie XIX w. Natrafiono na pozostałości konstrukcji drewnianej, być może zbiornika na wodę, oraz na nitkę drewnianego wodociągu miejskiego z 2. połowy XV w. Z tego czasu pochodzi prawdopodobnie resztką bruku z otoczków odsłonięta przy murach ratusza. Natrafiono także na ślady podwalin pod drewniane kramy kupieckie z XIV-XV w.

W wykopie II odsłonięto bruk z otoczków pochodzący z XV/XVI w., drewniane rury wodociągowe z XV i XVI w. oraz ślady jamy wczesnośredniowiecznej.

W wykopie III natrafiono na pozostałości bruku i kanału ściekowego ułożonego z dużych płyt piaskowca, datowanego prawdopodobnie na XVI w.

W wykopie IV odsłonięto drewniany kanał ściekowy z połowy XIV w., zarysy półziemianki oraz jamy odpadkowe z IX-X w.

W wykopie V uchwycono pozostałości bruku z otoczków oraz dobrze czytelne średniowieczne poziomy użytkowe.

W wykopach VI i VII wystąpiły ślady słupów, a także niewielkie jamy prahistoryczne i wczesnośredniowieczne.

W wykopie VIII odkryto drewnianą podstawę kramu oraz wczesnośredniowieczną nawierzchnię rynku celowo utwardzoną kamieniami i drewnem.

W trakcie badań wydobyto bardzo liczny i różnorodny materiał ruchomy. Wykopano 35 monet, w tym 3 to denary królowej Jadwigi, denar Jana Olbrachta, drobne monety miedziane. Sporą grupę zabytków stanowią ozdoby i części stroju, narzędzia, przedmioty codziennego użytku. Dość licznie wystąpiły także militaria i części rzędu końskiego. W rejonie ratusza natrafiono na duże ilości gwoździ żelaznych, haków, okuć. Masowo wystąpiła ceramika. Znalazły się tu naczynia wczesnośredniowieczne (IX-X w.), naczynia wypalane w atmosferze redukcyjnej oraz utleniającej, naczynia polewane, naczynia z białej glinki. Spora część jest bogato ornamentowana. Znalezione także dużą ilość kafli piecowych, płytek posadzkowych, dachówek. Ponadto wykopano kilkaset ułamków szkła.

Nadspodziewanie dobrze w nawarstwieniach średniowiecznych zachowały się szczątki organiczne: drewno i skóry. W wykopach odkryto duże ilości cegieł gotyckich, renesansowych oraz kamienne detale architektoniczne.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Krośnie.

Badania będą kontynuowane.

KROSNO ODRZAŃSKIE, st. 11, gm. *loco*, woj. lubuskie, AZP 59-10/45

- zamek piastowski, XIII-XX w.

Badania prowadzili w terminie od 12 sierpnia do 13 września mgr mgr Piotr Dziedzic (autor sprawozdania), Sławomir Kałagate (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Świdnicy k/ Zielonej Góry). Finansowane ze środków GKZ. Drugi sezon; kontynuacja badań z lat 50.-70. XX wieku.

Celem badań było dokończenie prac zapoczątkowanych w 1998 r., które przerwano ze względu na trudne warunki atmosferyczne. Rozpoczęto eksplorację warstw zalegających pod odsłoniętym w poprzednim sezonie brukiem z kamiennym rynsztokiem zbudowanym z dużych płaskich kamieni. Odsłonięto przyziemne relikty budynku drewnianego wzniesionego w konstrukcji zrębowej, o dachu podpieranym słupami. Obiekt ten najprawdopodobniej miał przeznaczenie gospodarcze i interpretowany jest jako pomieszczenie stajni zamkowej. Poniżej drewnianej konstrukcji zalegały znacznej miąższości warstwy zawierające duże ilości ścinków drewna i odpadów organicznych, które być może były warstwami izolacyjnymi.

W trakcie badań pozyskano szacunkowo 20 tysięcy fragmentów ceramiki naczyniowej oraz blisko 100 zabytków wydzielonych. Wśród nich na uwagę zasługują: siekiera żelazna, fragment ostrogi żelaznej, fragmenty podków, liczne groty bełtów kuszy, fragment ostrza bojowego, liczne fragmenty noży żelaznych, fragment oraz jeden zachowany w całości grzebień kościany, liczne fragmenty ozdobnego obuwia skórzanego, fragmenty osełek żelaznych, pionek kościany do gry, klepka z naczynia drewnianego, liczne półprodukty rogownicze i kościane, nieliczne fragmenty naczyń szklanych, 2 sprzączki do pasa, fragment pasa skórzanego, 2 okucia pochewki noża.

Badania zakończono na głębokości około 3,80 m od poziomu dziedzińca. Wstępne datowanie tego poziomu, jedynie na podstawie ceramiki, to połowa XIV wieku.

Materiał zabytkowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym Środkowego Nadodrza w Świdnicy.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Środkowego Nadodrza”.

Badania będą kontynuowane.

KURZESZYN STARY, st. 1, pow. Rawa Mazowiecka, woj. łódzkie, AZP 65-59

- grodzisko (XII – 2. ćwierć XIV w.)

Ratownicze badania wykopaliskowe prowadzone w latach 1984, 1985 oraz 1999, zlecone przez WKZ w Skierniewicach i kierowane przez mgr. Zbigniewa Lechowicza (autor sprawozdania).

Silnie zniszczone grodzisko, położone na cyplu wysoczyzny wchodzącym w dolinę rzeki Rawki, zagrożone było wybieraniem piasku i żwiru. W ciągu trzech sezonów badawczych założono i wyeksplorowano 8 wykopów. Zlokalizowane były w miejscach narażonych na osuwanie podkopywanych skarp.

Pierwotnie zespół obronny składał się z kopca otoczonego odcinkiem wału I, odciętego od wysoczyzny suchą fosą. Kolejne dwa koncentryczne wały wsparte były krańcami o krawędzie wysoczyzny.